

ХЕРСОНСЬКИЙ НАУКОВИЙ ОСЕРЕДОК УААН У ЄДИНІЙ АКМЕОЛОГІЧНІЙ ОСВІТНІЙ СИСТЕМІ

У статті подана інформація про діяльність Української Академії Акмеологічних Наук, членів її Херсонського осередка.

Акмеологія (від давньогрецького акме – квітуча сила, вершина) – наука про досягнення людиною найвищих вершин у життєдіяльності та самореалізації творчого потенціалу, що вивчає механізми вдосконалення людської діяльності на базі новітніх гуманітарних технологій [2, с.7].

Мудреці Древньої Індії пов'язували поліпшення земного життя людини із самовдосконаленням її особистості. На противагу до певних задатків від народження людина формується і розвивається переважно у процесах соціалізації особистості. Оскільки багаті країни мають можливість вирішувати проблеми професіоналізму шляхом переманювання висококласних фахівців із інших країн, Україна має єдину змогу розв'язання цієї проблеми: розширене «культивування» професіоналів високого класу у себе вдома [2].

Являючись інтегративною наукою, акмеологія переосмисливши результати досліджень в інших галузях гуманітарної науки, показала, що поняття «саморозвиток», «самоактуалізація», «самовдосконалення», «самореалізація» співвідносяться з поняттями «акме» і «культура». Акме, як результат і одночасно як процес саморозвитку людини, виражається в його культурі.

Культура, у свою чергу, виступає як інтегральний показник саморозвитку і одночасно як особистісна якість, що забезпечує ефективність цього процесу. Вона за своїм внутрішнім змістом є процесом розвитку самої людини як суспільної істоти, як цілісної і гармонійної особистості, способом існування людини як суб'єкта діяльності, мірою його самовдосконалення [1].

Тому Акме в широкому розумінні є найвищим ступенем дорослості людини, для якої характерні її фізична, особистісна та суб'єктна зрілість.

Українська Академія Акмеологічних Наук була заснована 01.07.2006 року та зареєстрована Міністерством юстиції України (Наказ від 02.04.2007 року № 133/5). Академія створена за функціональним принципом та територіальним принципами. Її основою є місцеві наукові осередки у 24 областях України.

Основними завданнями відділень Академії є:

– розробка конкретних практичних рекомендацій для місцевих регіональних органів самоврядування з використанням

ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

акмеологічних технологій та систематичне впровадження їх у структуру національного господарства;

- створення стимулюючих умов для розвитку творчої особистості, талановитих учених, педагогів, спеціалістів, здібної молоді;

- сприяння реалізації державних наукових програм з погляду акмеологічної складової;

- вивчення стану людської діяльності в різних галузях, створення відповідних інформаційних банків та сприяння їх широкому впровадженню в національне господарство;

- створення разом з науково-дослідними інститутами та вищими навчальними закладами України системи підвищення професійного рівня кадрів;

- розробка та реалізація програм акмеологічного розвитку з пріоритетом створення та впровадження їх засобами інформатизації та Інтернету;

- розвиток міжгалузевих зв'язків з різними вітчизняними й закордонними організаціями, обмін науковою інформацією, інформаційними банками;

- делегування представників Академії у спеціалізовану наукову раду із захисту докторських та кандидатських дисертацій;

- організація Українських регіональних, галузевих, міжнародних конгресів, конференцій, симпозіумів та семінарів з акмеологічних проблем.

Херсонський осередок УААН – найбільший за чисельністю. До його складу входять 19 вчених: Полєвіков Ігор Олексійович (керівник осередку, академік, загальна акмеологія), Голобородько Євдокія Петрівна (доктор педагогічних наук, академік, керівник напрямку УААН «Теоретична акмеологія»), Голобородько Костянтин Юрійович, (доктор педагогічних наук, академік, акмеологія мови), Лопушинський Іван Петрович (доктор державного управління, академік, акмеологія управління), Маленко Олена Олегівна, (кандидат педагогічних наук, академік, акмеологія мови), Омельчук Сергій Аркадійович (кандидат педагогічних наук, академік, акмеологія мови), Полєвікова Ольга Борисівна (кандидат педагогічних наук, академік, педагогічна акмеологія), Шалар Олег Григорович (кандидат педагогічних наук, академік, прикладна акмеологія), Швидкий Владислав Олегович (кандидат психологічних наук, академік, психологічна акмеологія), Белобров Борис Давидович, кандидат політологічних наук, член-кореспондент, акмеологія управління), Мельничук Юлія Юріївна (кандидат педагогічних наук, член-кореспондент, педагогічна акмеологія), Моїсеєв Сергій Олександрович, (кандидат педагогічних наук, член-кореспондент, прикладна акмеологія), Назаренко Людмила Миколаївна (член-кореспондент, акмеологія управління), Несін

ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

Юрій Миколайович (член-кореспондент, педагогічна акмеологія), Олійник Юрій Миколайович (член-кореспондент, загальна акмеологія), Петров Олексій Валерійович (член-кореспондент, акмеологія управління), Рошін Ігор Геннадійович (кандидат педагогічних наук, член-кореспондент, прикладна акмеологія), Савінова Наталія Володимирівна (кандидат педагогічних наук, член-кореспондент, педагогічна акмеологія), Ходаковський Олексій Володимирович (кандидат педагогічних наук, член-кореспондент, кібернетична акмеологія).

Голобородько Євдокія Петрівна – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПН України.

Відмінник народної освіти УзРСР (1971р.). Має медаль «Ветеран праці» (1986р.). Нагороджувалася Грамотами Міністерства Освіти України. Одержала II гранд Міжнародного фонду «Відродження» (1994р.). Відмінник освіти України (1996р.); має медаль «60 лет Победы в Великой Отечественной войне 1941-1945 г.г.»; медаль Пушкіна (2008р.); медаль «За наукові досягнення (2007); медаль «К.Д.Ушинський» (2007); Золоту медаль «60 років тов. «Знання» України» (2008), грамоту Верховної Ради України (2007) тощо.

Про Є.П.Голобородько друкувалися матеріали у довідниках АПН України та АПСН, «Педагогічному словнику», в престижних довідниках «Жінки України», «Хто є хто в Україні», «Імена України», «Енциклопедія сучасної України», «Great Women of the 21-st Century», у ювілейних довідниках «Бібліографічний покажчик наукових і науково-методичних праць доктора педагогічних наук, професора, члена-кореспондента АПН України Голобородько Є.П.», «Стратегія життєдайності: Наукова школа професора Є.П.Голобородько»; «Педагог. Науковець. Особистість» (Кузьменко В.В., Слюсаренко Н.В.); «Портрет особистості» (Щерба Т.М.), у часописах «Русский язык и литература в школах Украины», «Русский язык, литература, культура в школе и вузе», «Русская словесность», у газетах «Педагогічна газета», «Університетська панорама» і ін.

Основні напрямки наукової діяльності: методика навчання російської мови, методика навчання української мови, загальна педагогіка та педагогіка вищої школи.

Результати багаторічної педагогічної та науково-педагогічної діяльності – підготовка і перепідготовка тисяч учителів, сотні виступів і публікацій, наукове керівництво докторантами, аспірантами, здобувачами і магістрантами, наукове консультування учителів, працівників народної освіти, студентів, учнів шкіл різного типу, участь у редакційних комітетах і колегіях науково-методичних видань, у тому числі й міжнародних, керівництво республіканським педагогічним експериментом, науково-дослідною роботою студентів тощо.

Постійно виступає перед учителями, керівниками шкіл та

ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

іншими працівниками освіти. Член редколегій журналів («Світова література», «Русская словесность», «Русский язык в школе», «Русский язык, литература и культура в школе и вузе», «Таврійський вісник освіти»), наукового збірника «Педагогічні науки», член Міжнародного редакційного комітету «Известий МСАО им. Я.А.Коменского», редактор науково-методичного журналу «Розмаїття», головний редактор збірника наукових праць «Метода».

Будучи президентом Херсонського відділення Малої академії наук України, багато уваги приділяла роботі з обдарованою учнівською молоддю.

Є.П. Голобородько підтримує наукові зв'язки з різними науковими центрами України та вченими зарубіжних країн – Росії, Білорусі, Молдови, Придністров'я, Киргизстану, Польщі та ін.

Завжди брала активну участь у громадській діяльності. Була ректором Херсонського народного університету пам'яток історії і культури України (70-ті роки). Очолювала обласну раду по стажуванню молодих спеціалістів (80-ті роки). Виконувала обов'язки голови психолого-педагогічного комплексу ХДУ, та голови міжкафедрального семінару психолого-педагогічних дисциплін, член вчених і науково-методичних рад Інституту іноземної філології і університету, член правління Херсонського обласного товариства «Знання» та ін.

Серед друкованих праць (близько 250) колективні й індивідуальні монографії, підручники, методичні посібники, у тому числі й звукові, методичні рекомендації, методичні вказівки, робочі зошити, статті, тези, присвячені особливостям вивчення близькоспоріднених і неспоріднених мов, підготовці учителів-словесників, питанням виховання та ін.

Професор Є.П. Голобородько має свою наукову школу. Підготувала 3 докторів та 22 кандидати педагогічних наук, керує науковими дослідженнями докторантів, аспірантів і здобувачів. Була членом Спеціалізованої вченої ради із захисту кандидатських дисертацій при Південноукраїнському державному педагогічному університеті ім. К.Д. Ушинського (м. Одеса). Нині заступник голови Спеціалізованої вченої ради із захисту докторських дисертацій у Херсонському державному університеті.

Наукова школа переважно розробляє тему «Особливості вивчення російської й української мов в умовах близькоспорідненої і неблизькоспорідненої двомовності» на різних ступенях навчання. Під керівництвом проф. Є.П.Голобородько діє науковий семінар аспірантів «Актуальні проблеми лінгводидактики в умовах міжкультурної комунікації», на якому виступила більшість провідних учених Херсонського державного університету та інших ВНЗ міста і України, працівники

інститутів післядипломної освіти, обласного і міського управління освіти, науково-методичних центрів, учителі-методисти.

Результати досліджень широко впроваджуються у шкільну практику в формі базових підручників, методичних посібників, розробок уроків, робочих зошитів та ін. Є.П. Голобородько здійснюється наукове керівництво авторським колективом з написання підручників (більше 20 років), методичних посібників. Вона бере участь у діяльності наукової лабораторії АПН України – школи гуманітарної праці м. Херсона, є науковим консультантом інших експериментальних шкіл області.

Лопушинський Іван Петрович – доктор наук з державного управління, кандидат педагогічних наук. Автор близько 200 друкованих наукових робіт, у тому числі монографій, підручників та навчальних посібників.

2005 року Лопушинський І.П. нагороджений знаком Міністерства освіти і науки України «Відмінник освіти України», 2007 року Указом Президента України йому присвоєно високе звання «Заслужений працівник освіти України».

Бере активну участь у громадській роботі. Упродовж 1986-2011 років обирається депутатом Суворовської районної у м.Херсоні ради. Є членом правління Херсонської міської благодійної організації «Таврійської фундації» (Осередку вивчення української діаспори), головою журі Всеукраїнської літературної премії Яра Славутича. Упродовж десяти років є активним учасником телевізійного проекту «Україна: від мови до нації».

Назаренко Людмила Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту освіти Херсонської академії неперервної освіти. Досвід управлінської діяльності складає понад 25 років: від заступника директора однієї з шкіл м. Цюрупинська до начальника відділу освіти Цюрупинської районної державної адміністрації. Нагороджена нагрудним знаком «Відмінник освіти України», у 2004 році її роботу відзначено Подякою Президента України, вона є дипломантом всеукраїнських громадських конкурсів «Патріот України», «В Україні – жіноче обличчя» (2010, 2011 р.). Автор більше 30 наукових праць, є науковим консультантом експериментальних шкіл області. Учасник міжнародної освітньої програми «Відкритий світ», підтримує зв'язки з колегами з Російської Федерації, Ізраїлю, європейськими науковими центрами (Німеччина, Нідерланди), є засновником Цюрупинського ресурсного центру громадянської освіти.

Швидкий Владислав Олегович у віці 16 років отримав перший диплом з відзнакою про успішне закінчення Вищої математичної школи при Московському державному університеті, має дві вищі освіти, магістр валеології, психології, екології та географії; кандидат психологічних наук, є науковим

ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

кореспондентом Інституту Психології ім. Г.С. Костюка АПН України. Наприкінці 1991 року була надрукована перша збірка поезії В.О.Швидкого «Дальний берег». Серед творчих проєктів – декілька неопублікованих поки що книг із сучасної філософії, психотерапії, романи та декілька кіносценаріїв. Останній (історичний) Владислав Олегович сподівається запровадити на рівні художнього фільму. Надія зробити фільм небезпідставна – Швидкий В.О. півроку працював креативним директором однієї з телекомпаній і має тісні стосунки з кінобізнесом. Активно листується з відомими вченими СНД. Серед останніх подій – приїзд у Херсон за його пропозицією відомого російського вченого, головного консультанта РФ з слов'яністики професора В.О. Чудінова. В.О. Швидкий проводив (у межах клубу «За здоровий спосіб життя») семінари щодо психіки людини та боротьби зі стресом, дав декілька інтерв'ю місцевому телеканалу з цього приводу.

Нині перед вітчизняною акмеологією, яка започатковує свій розвиток, стоїть завдання розробки програм управління процесом становлення людини як професіонала, громадянина, гармонійно розвиненої на внутрішньоінтенційній основі цілісної особистості, здатної найповнішим чином реалізувати свій потенціал на власну і загальносуспільну користь упродовж тривалого акме-періоду свого життя.

Кількісно-якісний склад Херсонського наукового осередку УААН засвідчує його спроможність у розв'язанні цього завдання.

Література:

1. Деркач А.А., Селезнєва Е.В. Акмеологическая культура личности: содержание, закономерности, механизмы развития. – М.: Издательство Московского психолого-социального института; Воронеж: Издательство НПО «МОДЭК», 2006. – 496 с.
2. Пальчевський С.С. Акмеологія: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Київ: Кондор, 2008. – 398 с.

Решетько Т.О.*

РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ХІМІЇ, БІОЛОГІЇ ТА ЕКОЛОГІЇ

Стаття присвячена використанню ІКТ на уроках хімії, біології та екології з метою розвитку особистості, зокрема формування наукової картини світу, розвитку пізнавальних інтересів, творчих здібностей тощо.

У наш час відбувається стрімкий розвиток комп'ютерної техніки та її різноманітного програмного забезпечення – це одна з характерних прикмет розвитку сучасного суспільства.

* © Решетько Т.О.